

**สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูด
เพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร***

**PROBLEMS, NEEDS, AND STRATEGIES FOR ENHANCING SPEAKING SKILLS
FOR COMMUNICATION IN STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN
INCLUSIVE EDUCATION SETTINGS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, BANGKOK**

สุภัทสร จตุโชคอุดม*, กนกพร วิบูลพัฒนะวงศ์, ชนิตา มิตรานันท์

Supatsara Jatuchokudom*, Kanokporn Vibulpatanavong, Chanida Mitranun

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: supatasara123@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม การศึกษานี้ใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนร่วม จำนวน 9 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลจากการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหา ปัจจุบันโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม อันเนื่องมาจากการเน้นสอนวิชาการมากกว่าการสอนวิชาทักษะ ครูการศึกษาพิเศษได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนในวิชาอื่น เพื่อให้มีภาระงานการสอนครบตามที่กำหนด และนักเรียนที่มีปัญหาในการสื่อสารเนื่องจากมีคลังคำศัพท์น้อย 2) ความต้องการ ผู้บริหารของโรงเรียนควรกำหนดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติ กำกับติดตามผลของการดำเนินการ และการจัดการเรียนการสอนครูควรเพิ่มคำศัพท์ที่จำเป็นให้แก่นักเรียน และฝึกให้นักเรียนสื่อสารด้วยประโยคที่ถูกต้อง และ 3) แนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ควรมีวิชาหรือชั่วโมงในการสอนเกี่ยวกับทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน คือ ทักษะการบอกความรู้สึก ทักษะการปฏิเสธ และผู้บริหารของโรงเรียนควรเข้ามามีส่วนร่วมปรับผู้สอนให้เปลี่ยนมุมมอง แนวคิดให้มีการยอมรับในความแตกต่างของนักเรียน

คำสำคัญ: ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร, นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ, การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ, โรงเรียนเรียนร่วม

Abstract

This study aimed to examine the problems, needs, and strategies for enhancing speaking skills for communication among students with special needs in inclusive schools. A qualitative research approach was employed. Data were collected through interviews with school administrators, special education teachers, and parents of students with special needs from nine inclusive schools, selected through purposive sampling. The research instrument was a semi-structured interview, designed for in-depth discussions. Content analysis was used for data interpretation. The findings revealed that: 1) Problems: Schools currently do not prioritize the development of speaking skills for students with special needs, as the focus remains on academic subjects rather than practical communication skills. Special education teachers are often assigned to teach other subjects to meet required teaching loads. Additionally, students face communication difficulties due to a limited vocabulary. 2) Needs: School administrators should establish policies that support the development of speaking skills, oversee their implementation, and monitor outcomes. Teachers should expand students' essential vocabulary and provide structured training in constructing correct sentences. 3) Strategies for Enhancing Speaking Skills: Schools should incorporate dedicated courses or instructional hours focused on essential communication skills for daily life, such as expressing emotions and refusing requests appropriately. Furthermore, school administrators should encourage teachers to adopt a more inclusive mindset, fostering an environment that acknowledges and respects students diversity.

Keywords: Speaking Skills for Communication, Students with Special Needs, Study of Problems and Needs, Inclusive School

บทนำ

การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความรู้สึก และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยเริ่มจากการสื่อสารภายในครอบครัว ชุมชน สังคมและระหว่างประเทศ การขาดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารจึงเป็นปัญหาในการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต โดยเฉพาะด้านชีวิตประจำวัน เนื่องจากในแต่ละวันจะต้องมีการพูดเพื่อการสื่อสารกับตัวเองนับตั้งแต่เวลาตื่นนอน และสื่อสารกับผู้อื่นรอบตัว การฟังข่าวสาร อ่านหนังสือ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้พูดเพื่อส่งสาร หรือผู้ฟังเพื่อรับสาร หากบุคคลนั้นขาดทักษะการสื่อสารจะส่งผลให้การปฏิบัติการกิจประจำวันอาจเกิดความบกพร่องได้ (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551); (จอมขวัญ สุทธินนท์, 2564) ดังนั้น การสื่อสารจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาความสัมพันธ์ของมนุษย์

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะนักเรียนที่มีภาวะออทิสติกจะประสบปัญหาด้านการสื่อสารทั้งการใช้ภาษาและการสื่อสารที่ไม่ใช้ภาษา ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากที่มีความสามารถในการพูดได้น้อยหรือบางคนอาจไม่สามารถพูดได้เลยทำให้ยากต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยภาษาพูด (Gernsbacher, M. et al., 2016) เพื่อเป็นการเสริมหรือทดแทนการสื่อสารที่บกพร่องไปจำเป็นต้องอาศัยระบบการสื่อความหมายทดแทน (Beukelman, D. & Mirenda, P., 2013); (Ratcliff, A., 1999) ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์สร้างเสียงพูด (Speech Generating Devices: SGDs) การใช้ป้ายสัญลักษณ์ (Romski, M. & Sevcik, R., 1988) อย่างไรก็ตามปัญหาความสามารถในการพูดของนักเรียนขึ้นอยู่กับพัฒนาการด้านภาษาและการพูดที่ล่าช้ากว่าวัย ส่งผลกระทบต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ด้านการพูด ความเข้าใจในความหมายของภาษา การใช้คำศัพท์หรือโครงสร้างของประโยคที่ไม่ถูกต้องและมีความยากลำบากในการเริ่มบทสนทนา จึงส่งผลให้การใช้ภาษาในการพูดเพื่อการสื่อสารมีปัญหาในหลากหลายบริบท รวมถึงเกิดความยากลำบากในการสบตากับคู่สนทนา ไม่ตอบสนองต่อคู่สนทนา และมีการแสดงสีหน้าไม่สอดคล้องกับอารมณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Wallace, S. et al., 2008); (Senouci, M. et al., 2021) ซึ่งนักเรียนจะแสดงออกมาในเชิงการพูดซ้ำ พูดตามหรือพูดวลีที่มีลักษณะเฉพาะที่ผู้ฟังเข้าใจยากและการใช้คำพูดหรือท่าทางซ้ำ ซึ่งความบกพร่องของภาษาจะขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรง (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2561) นอกจากนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประสบปัญหาการสื่อสารเช่นเดียวกัน นักเรียนมีคำศัพท์ที่จำกัดส่งผลให้มีปัญหาในการใช้ภาษาเพื่ออธิบายความคิด ความรู้สึก การเรียนรู้ รวมถึงมีปัญหาปรับตัวในการดำรงชีวิตประจำวัน อันเนื่องมาจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความบกพร่องทางพัฒนาการ การสื่อความหมายล่าช้ากว่านักเรียนทั่วไปตามระดับเขาว์ปัญญา (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2565); (Shady, K. et al., 2024)

การส่งเสริมนักเรียนที่มีภาวะออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกี่ยวกับทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารผ่านกระบวนการวิจัยและนำวิธีการหรือเทคนิคเข้ามาส่งเสริมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามนักเรียนยังประสบปัญหาในการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการดำรงตนอยู่ในสังคม ดังนั้นการจะพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านการสื่อสารให้เต็มศักยภาพและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียนได้นั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อตัวนักเรียนและเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ดำเนินการ ดังนี้

1. รูปแบบของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยค้นคว้าจากฐานการสืบค้นข้อมูลการวิจัย ERIC EBSCO IDEAS/RePEC search ProQuest TCI และวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

3. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview protocol) เรื่อง สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารของโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 จำนวน 9 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และมีประสบการณ์เป็นผู้บริหารในโรงเรียนเรียนร่วม 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร และประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร และมีบุตรเป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 3 คน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview protocol) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth-Interview) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2. กำหนดประเด็นคำถามสำหรับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

3. นำประเด็นคำถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และเป็นแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน 2) ด้านหลักสูตรและการสอน ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำภาคหลักสูตรและการสอน มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นชำนาญการพิเศษ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญดำรงตำแหน่งประธานหลักสูตรการศึกษาพิเศษ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นชำนาญการพิเศษ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ≥ 0.50 ตามเกณฑ์การให้คะแนน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2561) ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.8 - 1.0 จึงสรุปได้ว่าประเด็นคำถามสำหรับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับ

สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการเสริมสร้างทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 ที่มีการจัดการเรียนร่วมจำนวน 9 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการเสริมสร้างทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

นิยามตัวแปร

1. สภาพปัญหา หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อปัญหาในการจัดการศึกษาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม

2. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม

3. แนวทางในการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม

4. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง นักเรียนที่มีความจำเป็นต้องได้รับการบริการช่วยเหลือเป็นพิเศษด้วยข้อจำกัดหรือความบกพร่อง โดยนักเรียนได้รับการคุ้มครองสิทธิคนพิการทางการศึกษา

5. โรงเรียนเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่เป็นต้นแบบจัดการเรียนร่วม และดำเนินการเปิดรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ารับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป ภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบการยื่นขอพิจารณาจริยธรรมงานวิจัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการส่งเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องไปยังคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย รหัสโครงการ SWUEC/G/174/2566 เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 และผู้วิจัยดำเนินการการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัย ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ประเด็นคำถามสำหรับสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview protocol) ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

2. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขออนุญาตเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน และด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน

3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือเชิญพร้อมกับเครื่องมือในการวิจัยให้แก่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านเพื่อพิจารณาผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการโดยการโทรศัพท์เข้าไปที่โรงเรียนที่เป็นต้นแบบจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อสอบถามข้อมูลของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจ้งรายละเอียดเก็บข้อมูลสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วมกับหัวหน้างานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

3. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจาก บัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ เป็นผู้บริหารของโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน และเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูล

4. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลพร้อมกับข้อคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างให้แก่ ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน โดยส่งหนังสือขออนุญาตไป 2 ช่องทาง คือ ส่งไฟล์เอกสารผ่านไลน์ และส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับจริงไปทางไปรษณีย์

5. ผู้วิจัยประสานงานกับหัวหน้างานจัดการเรียนร่วม เพื่อกำหนดหมายวัน เวลา สถานที่ที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดวันสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 4 - 11 มีนาคม 2567

6. ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ดำเนินการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เกี่ยวกับ สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ผสมผสาน คือ ออนไลน์และสัมภาษณ์ที่โรงเรียน ดังนี้

6.1 โรงเรียนแห่งที่ 1 ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ออนไลน์ ใช้ระยะเวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที และ มีการบันทึกวิดีโอระหว่างสัมภาษณ์

6.2 โรงเรียนแห่งที่ 2 ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ที่โรงเรียน ใช้ระยะเวลา 3 ชั่วโมง และมีการบันทึก เสียงระหว่างสัมภาษณ์

6.3 โรงเรียนแห่งที่ 3 ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ที่โรงเรียน ใช้ระยะเวลา 3 ชั่วโมง และมีการบันทึก เสียงระหว่างสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview protocol) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมาถอดบทสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Word by Word) และนำ ข้อมูลลงในแบบฟอร์มที่สร้างขึ้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยอ่านบทสัมภาษณ์หลาย ๆ ครั้ง เพื่อทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะ การพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รับมาจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (Qualitative themes)

4. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ โดยการพิจารณาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้ให้ ข้อมูลให้ความคิดที่สอดคล้องกันและไปในทิศทางเดียวกัน

5. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์ เพื่อทราบถึงสภาพปัญหา ความต้องการ และ แนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

ผลการวิจัย

สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพปัญหา พบว่า 1) ปัจจุบันโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม อันเนื่องมาจากการเน้นสอนวิชาการมากกว่าการสอนวิชาทักษะ “โรงเรียนยังไม่มีจัดการเรียนการสอนเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันจะเน้นวิชาการมากกว่าวิชาที่เป็นทักษะ ปัญหาที่พบ คือ ความหลากหลายของผู้เรียน ระดับความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการพูดที่แตกต่างกัน (ครูการศึกษาพิเศษ) 2) ครูการศึกษาพิเศษได้รับมอบหมายคาบสอนที่ไม่ชัดเจนและการกำหนดให้ครูการศึกษาพิเศษทำหน้าที่เป็นผู้สอนในวิชาอื่น เพื่อให้มีภาระงานการสอนครบตามที่กำหนด ส่งผลให้ครูการศึกษาพิเศษไม่ได้สอนนักเรียนกลุ่มนี้โดยตรง และมีนักเรียนบางคนไม่มีโอกาสได้พบครูการศึกษาพิเศษตลอดปีการศึกษา เนื่องจากไม่ได้สอนในห้องที่นักเรียนอยู่ “ครูการศึกษาพิเศษมาอยู่ในโรงเรียนบางทีก็ถูกกลืนไปกับระบบของโรงเรียน เนื่องจากมีภาระงานต้องสอนวิชาอื่น เพื่อให้ได้ภาระงานครบตามที่กำหนดไว้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วครูการศึกษาพิเศษควรที่จะสอนและทำหน้าที่พัฒนานักเรียนกลุ่มนี้โดยตรง เนื่องจากในช่วงที่สอนภาษานักเรียนจะได้รับพัฒนาไม่เต็มที่ ดังนั้น การที่จะเจาะลึกลงไปโดยตรงให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนจึงไม่ถูกกำหนดไว้ในวิชาทั่วไป” (ครูการศึกษาพิเศษ) และ 3) นักเรียนที่มีปัญหาในการสื่อสารมีคลังคำศัพท์น้อย ด้วยข้อจำกัดนี้ นักเรียนจะใช้คำไม่ถูกต้องตามสถานการณ์ ใช้พูดซ้ำๆ แสดงพฤติกรรมซ้ำๆ “นักเรียนที่มีปัญหาในการสื่อสาร มีปัญหาในการเข้าอยู่ในสังคมด้วย มีการแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ทำให้เพื่อนไม่ยอมรับ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้ากลุ่ม และกระทบต่ออารมณ์ของนักเรียน ดังนั้น ควรที่จะจัดการเรียนการสอนแยกออกมาสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการสื่อสารที่ดีขึ้น” (ครูการศึกษาพิเศษ. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2567) และ “คลังคำศัพท์ของนักเรียนมีน้อย ก็จะใช้คำไม่ถูกต้องตามสถานการณ์ ซึ่งส่งผลให้ผู้ฟังอาจจะรู้สึกวุ่นวายนักเรียนพูดไม่ถูกกาลเทศะ แต่ด้วยนักเรียนมีคำศัพท์จำกัด คำที่ต้องใช้ก็จะพูดซ้ำๆ เดิมๆ” (ครูการศึกษาพิเศษ)

2. ความต้องการ พบว่า 1) ผู้บริหารของโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติ และกำกับติดตามผลของการดำเนินการ “ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารหลักสูตร ผู้บริหารวิชาการ ต้องมองเห็นความสำคัญของทักษะนี้ก่อน ถึงจะเอาไปใช้กับนักเรียนกลุ่มนี้ได้ มองให้เห็นว่าใช้แล้วนักเรียนได้รับประโยชน์อย่างไร การที่นำไปใช้แล้วจะประสบความสำเร็จต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหารกำหนดนโยบายลงไป โดยเฉพาะต้องเริ่มจากผู้บริหารวิชาการที่เห็นด้วย” (ผู้บริหารโรงเรียน) 2) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ นักเรียนที่มีภาวะออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร “จากปัญหานี้ทางโรงเรียนควรฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้การสื่อสารที่มีความจำเป็นพื้นฐานสำหรับนักเรียนก่อน เช่น การบอกความต้องการ การขอความช่วยเหลือเมื่อมีภัย การใช้คำถามง่ายๆ การตอบให้ตรงกับคำถาม กล่าวคือ สอนทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่อตนเองในเบื้องต้นได้” (ผู้ปกครองนักเรียน) และ 3) การจัดการเรียนการสอนควรเพิ่มคำศัพท์ที่จำเป็นให้แก่เด็กนักเรียน และฝึกให้นักเรียนสื่อสารด้วยประโยคที่ถูกต้อง “นักเรียนมีปัญหาในการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยค บางทีมีการสลับประธานเป็นกิริยา กิริยาเป็นกรรม เมื่อสลับหน้าที่ของคำหรือใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้อง ทำให้เสียเวลากับการสื่อสารหรือพูดไม่รู้เรื่องหรือทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ ถ้านักเรียนไปพูดในกลุ่มเพื่อนจะกลายเป็นเรื่องตลก เกิดการล้อเลียน ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกวุ่นวายไม่มั่นใจที่อยากจะพูดกับคนอื่น” (ผู้ปกครองนักเรียน)

3. แนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม พบว่า 1) โรงเรียนควรมีวิชาหรือชั่วโมงในการสอนเกี่ยวกับทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ คือ ทักษะการบอกความต้องการ ทักษะการบอกความรู้สึก

และทักษะการปฏิเสธ “ควรสอนให้นักเรียนบอกความต้องการ บอกความรู้สึก การขอความช่วยเหลือเมื่อต้องการ ให้ผู้อื่นช่วยเหลือหรือเมื่อมีอันตราย สอนวิธีการพูดเพื่อสร้างสัมพันธภาพ เพราะบางทีการเข้าหาผู้อื่น จำเป็นต้องมี ภาษาในการทักทายเพื่อสร้างสัมพันธภาพ” (ครูการศึกษาพิเศษ) และ “ควรสอนคำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ นักเรียนสามารถบอกให้ได้ว่าตอนนี้มีความต้องการอะไร สามารถ บอกว่าตอนนี้กำลังรู้สึกอย่างไร เพื่อที่จะสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตัวเองออกมาให้คนอื่นเข้าใจ” (ผู้ปกครอง นักเรียน) นอกจากนี้การพูดเพื่อปฏิเสธ เป็นอีกทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ “ถึงแม้ว่านักเรียนบางคนจะมีความเข้าใจ แต่ยังมีเหตุการณ์การกลั่นแกล้งในโรงเรียนแล้วไม่สามารถบอกปฏิเสธได้ หรือบางเหตุการณ์นักเรียนไปเจอเพื่อนชวนไปทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม นักเรียนจะได้รู้จักการปฏิเสธ เพื่อปกป้องตนเอง จากเหตุการณ์ไม่ดีหรือจากเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายได้” (ผู้ปกครองนักเรียน) และ 2) การจะสอนนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการ และความต้องการของนักเรียน “โรงเรียน จำเป็นต้องให้ความรู้กับครู เพื่อน ผู้ปกครองก่อน เพราะการจะส่งครูการศึกษาพิเศษไปอยู่ทุกโรงเรียนเป็นไปไม่ได้ ต้องเริ่มจากการให้ความรู้ครูทั่วไปและครูต้องเปิดใจในการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ครูพร้อมที่จะไป เรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มนี้หรือไม่ ซึ่งการเปิดใจอย่างเดียวยังจะไม่พอ ฝ่ายบริหารต้องให้ความสำคัญและลงมา กำกับดูแลอาจถึงขั้นต้องใช้คำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ถึงจะประสบความสำเร็จได้” (ผู้บริหารโรงเรียน) และครูผู้สอน มีส่วนสำคัญมาก ทั้งเรื่องการยอมรับและความยืดหยุ่น “ผู้สอนแต่ละคนไม่เหมือนกัน เช่น ผู้สอนบางคนไม่เข้าใจ หรือมีความเข้าใจความแตกต่างของมนุษย์น้อย บางคนเข้าใจแต่ไม่รู้วิธีการดูแลนักเรียนกลุ่มนี้ ยิ่งไปกว่านั้นบางคน มีมาตรฐานของตัวเองจะไม่สนใจนักเรียนเลย เพราะฉะนั้นโรงเรียนต้องมีหน้าที่ในการปรับผู้สอนที่มีความเป็น ตัวตนสูงให้เปลี่ยนมุมมองหรือแนวคิด (mindset) ให้มีการยอมรับในความแตกต่างของมนุษย์” (ผู้บริหารโรงเรียน) และ 3) บริบทของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นการเรียนที่มีความเข้มข้นตาม แผนการเรียนตามที่โรงเรียนจัดเน้นวิชาการเป็นหลัก “โรงเรียนมีการคัดกรองโดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของ นักเรียนเบื้องต้น ถ้านักเรียนมีปัญหาที่จะไม่ได้รับการแนะนำให้ศึกษาต่อในสายสามัญ ซึ่งอาจจะแนะนำให้ไปเรียน เกี่ยวกับทักษะอย่างอื่นที่นักเรียนถนัดมากกว่า” (ผู้บริหารโรงเรียน) ดังนั้นนักเรียนที่จะเข้าเรียนได้จำเป็นต้องมี ความพร้อมในเรื่องการช่วยเหลือตนเองและทักษะการสื่อสารเบื้องต้นพอสมควร

อภิปรายผล

สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ดังนี้

1. สภาพปัญหา พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนประสบปัญหาในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนยังไม่มีรายวิชาเกี่ยวกับการ สื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจน โรงเรียนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนโดยนำเนื้อหา ไปแทรกกับวิชาที่เกี่ยวกับการอ่าน การเขียน ซึ่งปรากฏอยู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนั้น การที่ไม่มีรายวิชาการ สื่อสารที่ชัดเจนส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้รับการฝึกหรือการส่งเสริมทักษะการสื่อสารอย่าง ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการจำเป็น ส่งผลให้นักเรียนประสบปัญหาด้านการสื่อสารระหว่าง นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อนทั่วไป และครูผู้สอน (เรณู สุขเจริญ, 2558) และยังพบว่าปัญหาบุคลากรทาง การศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเรียนร่วมมีการกำหนดให้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนในรายวิชาอื่น จึงเกิด ความไม่ต่อเนื่องในการสอนเสริมทักษะที่จำเป็นบางอย่างให้กับนักเรียน นอกจากนี้ด้วยข้อจำกัดของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษที่คลังคำศัพท์น้อย ส่งผลให้ใช้คำไม่ถูกต้องตามสถานการณ์ พูดคำซ้ำ มีการแสดงพฤติกรรม

บางอย่างที่ทำให้เพื่อนไม่ยอมรับ จึงส่งผลต่อการเข้ากลุ่มเพื่อน มีปัญหาในการเข้าสังคม และกระทบต่ออารมณ์ของนักเรียนด้วย (Senouci, M. et al., 2021)

2. ความต้องการ พบว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้แก่ผู้สอนทุกคน เพื่อให้ผู้สอนมีความเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจพัฒนาการ และความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม และผู้บริหารควรมีการกำกับติดตามผลสำเร็จของการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มความยั่งยืนของนโยบายการศึกษาพิเศษในโรงเรียน (Winter, S. , 2020) นอกจากนี้ในส่วน of นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องการให้โรงเรียนการกำหนดคาบสอนเสริมที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารที่มีความจำเป็นสำหรับนักเรียน โดยครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สอน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสได้พบครูการศึกษาพิเศษ

3. แนวทางการส่งเสริม พบว่า โรงเรียนควรกำหนดคาบสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยเน้นสอนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะการบอกความต้องการ ซึ่งช่วยให้เด็กนักเรียนสามารถบอกให้ได้ว่าตอนนี้มีความต้องการอะไร เช่น อยากไปเข้าห้องน้ำ อยากไปที่ไหน นอกจากนี้การสอนให้สามารถบอกความต้องการที่ชัดเจนช่วยส่งเสริมความเข้าใจและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ (Salovey, P. & Grewal, D., 2005) ทักษะการบอกความรู้สึก เมื่อเด็กนักเรียนสามารถบอกความรู้สึกในลักษณะที่เหมาะสมจะสามารถช่วยลดความเครียดและเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร (Gross, J. J., 2022) ดังนั้น การบอกความรู้สึกที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์จะสามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น (Nurul, H. et al., 2017) และทักษะการปฏิเสธ เป็นทักษะการพูดที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อใช้พูดในการป้องกันตนเองถึงแม้ว่าเด็กนักเรียนบางคนจะมีความเข้าใจในสถานการณ์ แต่อาจมีเหตุการณ์ที่ไม่สามารถบอกปฏิเสธได้ เพื่อเป็นการป้องกันตนเอง ควรจะสอนให้เด็กนักเรียนรู้จักการบอกปฏิเสธเพื่อช่วยลดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งการฝึกทักษะการปฏิเสธสามารถช่วยให้เด็กนักเรียนตัดสินใจได้อย่างมั่นใจและไม่ทำตามแรงกดดันจากเพื่อน บุคคลอื่นหรือสังคม (Cheesman, A. & Read, J., 2023) นอกจากนี้การจะสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนในโรงเรียนเรียนร่วมนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการ ความต้องการ และความแตกต่างของนักเรียน ดังนั้นฝ่ายบริหารต้องให้ความสำคัญ กำกับดูแลเพื่อสร้างระบบที่ชัดเจนและมีความต่อเนื่อง

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ยังมีปัญหาที่ไม่มีรายวิชาการสำหรับการส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร บุคลากรการศึกษาพิเศษถูกกลืนไปกับระบบการปฏิบัติงาน ต้องการให้ผู้บริหารให้ความสำคัญโดยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ กำกับติดตามผลของการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และแนวทางในการส่งเสริม คือ กำหนดให้มีวิชาหรือชั่วโมงสำหรับการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน และการปรับมุมมองหรือแนวคิด (mindset) ของผู้สอนให้ยอมรับในความแตกต่างของผู้เรียน และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างรายวิชาการสำหรับการพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนในโรงเรียนเรียนร่วมให้มีศักยภาพทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). ภาษากับการสื่อสาร: Language and Communication. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จอมขวัญ สุทธินนท์. (2564). ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills). กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2561). คู่มือการดูแลสุขภาพจิตเด็ก กลุ่มปัญหาการเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พรอสเพอริสพลัส.
- _____. (2565). ความบกพร่องทางสติปัญญา. เรียกใช้เมื่อ 14 กันยายน 2565 จาก <https://www.happyhomeclinic.com/sp05-intellectual-disability.html>
- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2561). เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรณู สุขเจริญ. (2558). การสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในชั้นเรียนเด็กปกติระดับอนุบาล 3 โรงเรียนอนันดา. ใน วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Beukelman, D. & Mirenda, P. (2013). Augmentative and Alternative Communication: Supporting Children & Adults with Complex Communication Needs. (4th ed.). Baltimore: Paul H: Brookes Publishing.
- Cheesman, A. & Read, J. (2023). Prospective pathways from affect to drug outcomes: Refusal self-efficacy in the context of peer influences. *Substance Use & Misuse*, 58(12), 1587-1597.
- Gernsbacher, M. et al. (2016). Language and speech in autism. *Annual review of linguistics*, 2(1), 413-425.
- Gross, J. J. (2022). Emotion regulation: Affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281-291.
- Nurul, H. et al. (2017). Emotional intelligence (self-awareness, self-management, social awareness and relationship management) and leadership behavior (transformational and transactional) among school educator leaders. *International Journal of Educational Studies*, 4(2), 37-47.
- Ratcliff, A. (1999). Rationale for Preservice Training in AAC. *Perspectives on Augmentative and Alternative Communication*, 8(1), 3-6.
- Romski, M. & Sevcik, R. (1988). Augmentative and alternative communication systems: Considerations for individuals with severe intellectual disabilities. *Augmentative and Alternative Communication*, 4(2), 83-93.
- Salovey, P. & Grewal, D. (2005). The science of emotional intelligence. *Current directions in psychological science*, 14(6), 281-285.
- Senouci, M. et al. (2021). Autism Spectrum as a Communication Disorder: A Case Study. *African Educational Research Journal*, 9(3), 687-695.

- Shady, K. et al. (2024). Barriers and facilitators to healthcare access in adults with intellectual and developmental disorders and communication difficulties: an integrative review. *Review Journal of Autism and Developmental Disorders*, 11(1), 39-51.
- Wallace, S. et al. (2008). An investigation of basic facial expression recognition in autism spectrum disorders. *Cognition and Emotion*, 22(7), 1353-1380.
- Winter, S. (2020). *Special Education: From disability to exceptionality*. In *Quality Education*. Cham: Springer International Publishing.